

“Gå ned ad den højre trappe,

Audiowalken 'Remote Copenhagen' åbner sider af København og i publikum, der ellers tit glemmes i hverdagen. Det tyske kunstnerkollektiv Rimini Protokoll står bag værket, der kombinerer big data og store eksistentielle spørgsmål. Resultatet er en gåtur i byen, der sætter gang i minder, som ikke er lagret på telefonen eller hos en obskur virksomhed.

CHARLOTTE KJÆRHOLM PEDERSEN (TEKST)

ANDERS RYE SKJOLDJENSEN (FOTO)

Foran mig er familien Saeby begravet. Den seneste døde i 1981, og familiegravstedet ser lidt forsømt ud. Visnede blade blander sig med gran, og jeg kommer til at tænke på en sommeraften i 2005, hvor min mormor og jeg gik rundt på en kirkegård sammen. Min lille, runde, mørklødede mormor havde lokket mig derop under påskud af, at vi skulle lægge en blomst ved min morfars grav.

Men egentlig ville hun vise, hvor hun gerne ville begraves. »Det skal være med udsigt ud over Juelsminde«, sagde hun beslutsomt. Og så var hun parat til at køre hjem, sulten og klar til at spise jordbær og tørstig efter aftenkaffen, men mæt af dage.

»Hvad efterlader du?«, spørger maskinstemmen i mine ører, og fluks er jeg tilbage på Vestre Kirkegård, hvor jeg står med store hørebøffer på. Jeg ved det ikke. Min mormor vidste det. Fire børn, ni børnebørn og et lille hus, der lugtede af gammel røg.

Audiowalken, teaterperformancen – eller slet og ret byvandringen – 'Remote Copenhagen' er i gang. Det er det tyske kunstnerkollektiv Rimini Protokoll, der står bag. Gruppen er internationalt anerkendt og har før været i Danmark med sine forestillinger. De arbejder ofte med byrum og performance, hvor publikum selv skal deltage. Blandt andet med forestillingen 'Home Visit Europe', hvor settingen var et privat hjem, eller 'Cargo Sofia-Copenhagen', hvor 45 publikummer blev fragtet rundt i en lastbil for at opleve, hvordan det er at være flygtning for et par timer.

UNDERVEJS. På vej op ad trappen på Sjælør Station. Jörn Karrenbauer fra Rimini Protokoll tager noter til forbedringer af audiowalken på sin telefon.

hvis du tror på liv efter døden

FAKTA

'Remote Copenhagen'

Audiowalken 'Remote Copenhagen' er en del af KØS Museum for kunst i det offentlige rums internationale udstilling 'Transit', som undersøger rejsendes personlige fortællinger og vilkår i nutidens globaliserede samfund.

I samarbejde med Chart præsenterer KØS et preview fredag 31. august og lørdag 1. september.

'Transit' åbner 14. september på KØS. Her vil 'Remote Copenhagen' kunne opleves ma.-lø. kl. 17 i perioden 14. september-4. oktober. 'Remote Copenhagen' præsenteres i denne periode i samarbejde med Metropolis.

Læs mere på www.itransit.dk

Billetter kan købes her: billetto.dk/kos-museum-for-kunst-i-det-offentlige-rum

I foråret blev audiowalkens scener valgt af Stefan Kaegi fra kollektivet. Nu er vi på generalprøve med den anden af hovedkræfterne bag, Jörg Karrenbauer, og to lyddesignere. Mødestedet er Nordre Kapel på Vestre Kirkegård. Meningen er, at vi skal fjerne os fra de omgivelser, vi plejer at færdes i.

»Vi prøver altid at begynde på en kirkegård eller i en stille park. Det skal helst være en lidt uvant placering for de deltagende, og så må den gerne ligge lidt ude af byen – deraf navnet *remote*. Så begynder publikum allerede at tænke over, hvorfor det er der, vi starter, og de kommer ud af den sædvanlige trummerum«, siger Jörg Karrenbauer.

»På en kirkegård får man en oplevelse af at finde eller fundere over meningen med livet, og hvad der sker, efter ens liv er ovre«.

Hongkong og Peru

Rimini Protokoll har lavet lignende vandring i snart 45 byer. Fra Hongkong til Peru, men mest i europæiske og amerikanske storbyer. Og forskellen fra by til by er til at føle på, forklarer han:

»København er en lille by i forhold til megabyer som Hongkong og Shanghai. Det er nærmest en lille landsby. Oplevelsen bliver en anden i de store byer. På det logistiske plan er det meget lettere, for den er stille og tom. Vi kan jo sagtens placere 50 mennesker i et S-tog i *rush hour*. København er dejlig let at bevæge sig i. I de store byer er vi nødt til at lave mindre grupper, for der er ikke plads nok. Vi kan simpelt hen ikke være 50 mennesker på fortovet«.

Vi sidder midt på en græsplæne og ►

kigger rundt. Nuancer af grønt overvælder én, når man kigger op. Gran, bøg og birk svajer i den blide vind, og græsset står grønnere, end det har gjort hele sommeren.

»Det hele er menneskeskabt«, messer stemmen i mine ører. Høretelefonerne lukker alt andet ude, og stemmen lyder som en gps blandet med iPhonens Siri. Den deler en gang imellem ordene, slår en flig af, så man ikke er i tvivl om, at hun aldrig har sat ben på denne Jord. Hun har kun data at basere sine udsagn på, ingen menneskelig erfaring skabt i relation med andre. Det er ligesom, når bilens gps altid begynder med at sige »Drej til højre af Ref S Næs Gade«, når man kører hjemme fra mig.

Hvor skulle hun da også vide det fra? Hun dør aldrig og husker alting, men hun forstår det ikke.

Stemmen spørger, hvordan jeg tror, hun ser ud; om hun ligner én, jeg kender? Det gør hun ikke, for hun er helt symmetrisk og glat, forestiller jeg mig. Der er ikke en rynke, der har ramt denne androids ansigt med fyldige læber og høje kindben. Ligesom alle de andre.

Da vi rejser os og går, siger hun »drej til højre«, og en lille sti åbner sig, og vi bevæger os ud af den kæmpestore kirkegård ved siden af Vestre Fængsel. Området er en slags endestation for det almindelige liv, og på vejen bliver vi da også stillet i et dilemma: »Gå ned ad den højre trappe, hvis du tror på liv efter døden.

Tag den venstre, hvis ikke du tror«.

Min mormor ville uden tvivl have valgt trappen til højre, hvis man har hendes udsigtspræferencer fra graven in mente, men det er et dilemma for mig, og helt kujonagtigt går jeg til venstre, for det gør alle de andre, og vi forlader kirkegården, mens en ældre mand står bøjet over vandhanen for at fylde en stor, grøn vandkande op.

Indre og ydre rejse

Alt er tilrettelagt i audiowalken. Flokken, der kan være på op til 50 mennesker, skal gå sammen, og man drejer og kigger alle op, når stemmen siger til. Da vi går fra udgangen af Vestre Kirkegård og krydser Sjælør Boulevard for at bevæ-

OM OG OM.
Rimini Protokoll-teamet går ruten hver dag indtil 31. august for at få styr på alle detaljer.

ge os ind i et nyrenoveret socialt boligbyggeri, møder vi en mand, der træner en kamphund, og to store Mercedes'er fylder i en gyde, mens ejerne laver forretninger. Det er bare livet og får ikke en nærmere introduktion af guiden i ørerne.

Alle er udstyret med høretelefoner, så det er nødvendigt at navigere blandt de andre, men man er også på sin egen rejse. Min mormors skæbne har sat sig fast og følger mig resten af turen.

Panoramavinduer er nedprioriteret i det almennyttige byggeri, AAB-flaget vajer og er det eneste vidne på liv på den store græsplæne, der adskiller den ene bygning fra den anden. Her er ikke noget Lagkagehuset på hjørnet. Til gen- ►

gæld ligger der et forsømt skilt med 'Sjælør Kebab og urgerhus' ved stationen, hvor vi hopper på et S-tog. Der er altid et element med et offentligt transportmiddel, har Jörg Karrenbauer forklaret. Det skal bringe folk lidt tættere sammen.

Stemmen ved godt, hvad man gør, når man står og venter på toget, og hun siger nej på forhånd. I dag skal Facebook og Instagram ikke tjekkes. Vi skal kigge ud og på hinanden. Stemmen meddeler, at jeg bør kigge på dem, der sidder på bænken: »Er de gamle?«. »Er de i dårlig form?«.

»Alt er baseret på big data om menneskelig adfærd. Man ved meget om vores forudsigelige adfærd. Og mennesket er forudsigeligt. Det er vi nødt til at være, for at f.eks. byen fungerer. Vi er nødt til at regne med, at bilerne standser for rødt, ellers kan man ikke bevæge sig rundt«, forklarer Jörg Karrenbauer.

»Intentionerne med værket er at få folk til at tænke over, om man har lyst til at følge disse stemmer, og hvornår man træder ud og tænker sig om. Værktøjet

PÅ PLETTEN. Jörg Karrenbauer sidder i græsset, mens de to lyddesignere Peter Breitenbach og Karolin Killig står i forgrunden. Bagest står instruktørassistent Mie Hyllested Meyle.

Mennesket er forudsigeligt. Det er vi nødt til at være, for at f.eks. byen fungerer

Jörg Karrenbauer

for al ny teknologi er stemmen, så vi ikke behøver at trykke på knapper længere. Vi taler, og nogen svarer os, uden vi tænker over, hvor og hvad stemmen er. Hvem er det, der taler? Og hvad er målet for de virksomheder, der gør det? De vil hjælpe os med hverdagslivet, men de vil også påvirke os«.

Moderne transit

Vi stiger af på Hovedbanegården. Lydsporet, der er lavet af Nikolas Neecke, minder om en moderne version af Kraftwerk, konstaterer fotografen, og mens det fylder vores ører, passerer vi DGI-byen, og langs Ingerslevsgade holder alle busserne, der bringer passagerer ind og ud af landet. Vi er gået ind i en ny sfære: migranternes.

Gad vide, hvor min mormor kom fra? Eller spørgsmålet er nærmere, hvor min oldefar er fra? Efter signende var han endnu mørkere end min mormor, men jeg kan ikke huske ham. Han var en charlatan. Sådan en, der aldrig var hjemme og blev uvenner med alle, han mødte. Omstrejvende, så min mormor nåede at gå på cirka 10 skoler, inden hun stoppede efter 7. klasse.

Det samme gjaldt hendes ni søskende. Siger min mor. Min mormor ville ikke snakke om ham. Måske var han tater, roma, natmand eller måske bare polsk? Ingen ved det, men på trods af, hvad han påstod, var han under ingen omstændigheder særlig dansk. Var han endt på Hovedbanegården i dag? I transit, et

FAKTA

Rimini Protokoll

Tysk performancegruppe.

Har blandt andet lavet forestillingen '100% København', hvor 100 københavnere valgt ud fra deres statistiske gennemsnitlighed var på Det Kongelige Teaters scene, og 'Home Visit Europe', hvor forestillingen fandt sted i almindelige boliger.

Består af Helgard Kim Haug, Stefan Kaegi, Daniel Wetzel og i sammenhæng med Remote X Jörg Karrenbauer.

sted uden identitet eller tilhørsforhold?

På Vestre Kirkegård begyndte vi i skrædderstilling, mens vi mediterede i grøn vegetation. Nu er vi i Den Brune Kødby, hvor dem, vi går forbi, sidder i samme stilling. De fixer.

Symbolikken er næsten for meget; de eneste nuancer, der kommer til syne her, er forskellen i de triste, brune mursten, der omgiver dem. Ud over teltlejren i hjørnet, hvor identitetsløse stofmisbrugere bor. Her er hektisk og desperat og samtidig helt stillestående.

I det øjeblik, vi træder ud af Kødbyen og over på torvet, er vi tilbage i vante rammer.

Smarte piger med turban og runde solbriller læser modemagasiner, og vi vækker opsigt, da vi skal manifestere en personlig ejendel ved at gå med den løftet i venstre hånd langs cafeernes uden-dørsservering. Jeg går selvfølgelig med min telefon, og inden længe er vi i en kirke i et kvarter med sexbutikker, prostituerede, turister og folk, der er på vej hjem fra arbejde. Der er elektronisk musik i ørerne, og vi bliver ledt over vejen og op på en tagterrasse med frit udsyn over byen.

»Vi ender altid turen på en tagterrasse, hvor man får overblik over livet, der leves dernede«, siger Jörg Karrenbauer.

Det er virkelig en landsby, vi befinder os i. Midt i centrum, midt på en hovedpulsåre af en vej kan vi ane forholdsvis få mennesker. Endnu færre cykler og nærmest ingen biler. Her er stille, og de små bevægelser vidner om big data-livet, der udspiller sig på gadeplan; skridt, der er blevet taget dagen igennem, kalenderen, der foreslår den nemmeste rute til arbejde, fordi den ved, hvor det er placeret, og Instagram, der ved, hvor du er.

Hongkong, Peru og New York, vi er alle sammen forbundet i et stort elektronisk virvar af informationer.

Måske med undtagelse af mormor på kirkegården. Hun er der kun i erindringerne.

ibyen@pol.dk